

**การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2**

**ADMINISTRATIVE MANAGEMENT BASED ON GOOD GOVERNANCE PRINCIPLES BY
SCHOOL ADMINISTRATORS PHUTTHARAKSA SCHOOL GROUP UNDER
NAKHONPATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

วิเชียร ภคพามงคลชัย

Wichian Phakhaphamongkholchai

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

E-mail. Wichian_@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 และ (2) เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานของครู

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วย ครูกลุ่มโรงเรียนพุทธรักษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 107 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 84 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้สูตรยามาเน่ (Taro Yamane, 1967) และดำเนินการวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของครู โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

Abstract

The objectives of this research were: (1) To study the level of administration based on the principles of good governance among school administrators in Phuttharaksa School Cluster, Nakhon Chai Si District, under the jurisdiction of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2; and (2) to compare the administration based on the principles of good governance of school administrators in Phuttharaksa School Cluster, Nakhon Chai Si District, under the jurisdiction

of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, as assessed by teachers, classified by teachers' educational level and teaching experience.

The research methodology employed was survey research. The population consisted of 107 teachers in Phuttharaksa School Cluster, Nakhon Chai Si District, under the jurisdiction of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. The sample comprised 84 teachers from these schools. The sample size was determined using Yamane's formula (Taro Yamane, 1967), and stratified random sampling was employed. The instrument used for data collection was a five-point rating scale questionnaire. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that: (1) the administration based on the principles of good governance of school administrators in Phuttharaksa School Cluster, Nakhon Chai Si District, under the jurisdiction of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, was at a high level overall; and (2) the comparison of the administration based on the principles of good governance of the school administrators, classified by teachers' educational level and teaching experience, indicated that there was an overall statistically significant difference at the .05 level when classified by educational level, while there was no overall difference when classified by teachers' teaching experience.

Keywords: Good Governance, School Administrators, Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน ครู และระบบการศึกษาโดยรวม ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินงานโดยยึดหลักคุณธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อผู้เรียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ครู ผู้ปกครอง และชุมชน “หลักธรรมาภิบาล” (Good Governance) เป็นแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้มีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วม สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำ ที่มีอิทธิพลต่อบุคลากรภายใน มีบทบาทต่อการกำหนดทิศทาง นโยบาย และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จต้องมีความพร้อมในด้านคุณลักษณะที่โดดเด่น กล่าวคือมีทักษะทางปัญญาสูง มีเจตคติที่ดี และเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ มีความคาดหวังสูงที่มุ่งสร้างความสำเร็จของงานตลอดจนพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรนวัตกรรมยุคใหม่และผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จำเป็นต้องมีบทบาทที่สำคัญ คือ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุมเป็นผู้นำที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความเข้าใจต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการบริหารจัดการเชิงรุก และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการศึกษาดังนั้นผู้นำองค์กรยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีการแสวงหาความรู้ทั้งเชิงทฤษฎี การปฏิบัติ และประสบการณ์ (ชัยยนต์ เพาพาพาน , 2559)

นโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมคุณภาพครู การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน รวมถึงการสนับสนุนทรัพยากรให้โรงเรียนทั่วประเทศ อีกทั้งยังมุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เช่น การจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล การสนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส และการส่งเสริมการศึกษาสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์หรือผู้พิการ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งหมายถึงการทำงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ และเปิด

โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทำให้การจัดการศึกษามีความยุติธรรม และสร้างความเชื่อมั่นให้กับครู ผู้ปกครอง และสังคม โดยรวมเพื่อการขับเคลื่อนระบบการศึกษาของประเทศเชื่อมโยงทุกภาคส่วนในการพัฒนาเยาวชนของชาติ ด้วยความมุ่งมั่น และมีประสิทธิภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยจะสามารถพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน

แนวทางในการขับเคลื่อนสำหรับการขับเคลื่อนในการพัฒนา ความสามารถ และศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สูงสุดตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสอดคล้องกับ กรรณีกฎ การวงศ์ และปองภพ ฎจอมจิตร (2566) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์เขต พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความต้องการจำเป็นเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) หลักความรับผิดชอบ 2) หลักความคุ้มค่า 3) หลักนิติธรรม 4) หลักความโปร่งใส 5) หลักการมีส่วนร่วม และ 6) หลักคุณธรรม ซึ่งการบริหารสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติตามความในอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารนับว่า เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจะต้องนำมาใช้ เพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษา ประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

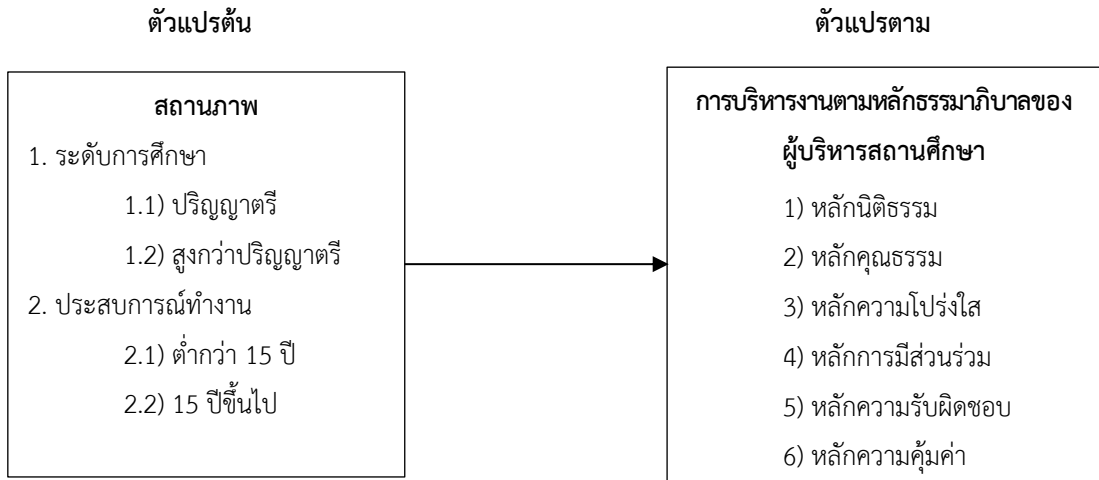
การพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจำเป็นต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ ไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานของครู

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดหลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พุทธศักราช 2542 ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 107 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2, 2568)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 84 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้สูตรยามาเน่ (Taro Yamane, 1967) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Stratified Random Sampling) โดยวิธีเทียบสัดส่วนจำนวนประชากร และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบชนิดเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อใช้วัดระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ตามองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พุทธศักราช 2542 ประกอบด้วย 6 หลักการ ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า โดยกำหนดค่าแต่ละระดับ ไว้ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีหลักธรรมาภิบาลในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีหลักธรรมาภิบาลในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีหลักธรรมาภิบาลในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีหลักธรรมาภิบาลในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้กำหนดกรอบแนวคิดและนิยามเชิงปฏิบัติการภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงนิยามเชิงปฏิบัติการมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ 5) มากที่สุด 4) มาก 3) ปานกลาง 2) น้อย และ 1) น้อยที่สุด จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมในเบื้องต้นและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้อง โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) นางอลิสรา จันทราช ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศิระทอง(น้อยชมประชาชนกุล) 2) นายฐปนพันธ์ เขียมศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองทางหลวง และ 3) นางธนวรรณ กัลติวานิชย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ่อตะกั่ว ในการพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามพบว่า ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (IOC : Index of item objective congruence) มีค่า 1.00 ทุกข้อ ถือว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

4. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .99

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูกลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งด้วยตนเองให้แก่ครูกลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 84 ฉบับ

3. ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้รับกลับคืนมา ครบ 100 %

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามการวิจัยครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและจัดระบบข้อมูล แล้วทำการคำนวณค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของครู โดยนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด
3.15 – 4.50	หมายถึง	มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต2โดยเปรียบเทียบความแตกต่างจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานของครูโดยใช้การทดสอบค่าที่ (t-test) แบบ Independent Sample t-test

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้

6.1 สูตรที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม ประกอบด้วย

6.1.1 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC)

6.1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Conbach)

6.2 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยายข้อมูลจากการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 สถิติเชิงอนุมานหรือสถิติทดสอบสมมุติฐาน (Inferential Statistic) ได้แก่

6.3.1 การทดสอบค่าที่ (t-test) แบบ Independent Sample t-test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานของครู สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานของครู ครูผู้สอนที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและครูผู้สอนที่มีการศึกษา ในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกัน หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลัก ความ คุ่มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และหลักความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน ครูที่ประสิทธิภาพ การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียน พุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ่มค่า ไม่ แตกต่างกัน และหลักคุณธรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียน พุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. จากสรุปผลการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนถึง ความสามารถของผู้บริหารในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างครอบคลุม โดยเฉพาะในด้านหลักนิติธรรม และหลัก คุณธรรม ที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนถึงการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการปฏิบัติ หน้าที่ด้วยความโปร่งใสและรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ของการดำเนินงาน สอดคล้องกับลัดดาวัลย์ หงสนันท์ และคณะ (2558) ได้ ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษา ตามอัยยาศัยอำเภอ เขตภาคเหนือตอนบน มี ผลการวิจัย พบว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหาร โดยภาพรวมมีพฤติกรรมบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ในทุกด้านเช่นเดียวกับการศึกษา ของประสิทธิ์ชัย โสดาวิชิต (2558) ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า พฤติกรรมกรรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ่มค่า หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักนิติธรรม

2. จากสรุปผลการเปรียบเทียบระดับการศึกษาและประสิทธิภาพการทำงานเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน สะท้อนให้เห็นว่าความคิดเห็นต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาแตกต่างกันส่งผลต่อความเข้าใจและการรับรู้ได้ เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของคำแพง พรหมพุทธา (2560) ได้ ศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 ตามความเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักความคุ่มค่า รองลงมา คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักการมีส่วนร่วม อีกทั้งได้ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจำแนกตามเพศ อายุ และปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวม แตกต่างกัน และที่มีวุฒิการศึกษา และประสิทธิภาพ ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ครูที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกัน มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี

โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สะท้อนให้เห็นว่าประสบการณ์การทำงานไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการรับรู้หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานสากลที่สามารถเข้าใจและยอมรับได้ในทุกช่วงอายุงานครูที่มีประสบการณ์มากหรือน้อยจึงมีมุมมองคล้ายกัน เนื่องจากได้รับข้อมูลหรือมีการอบรมเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในรูปแบบที่คล้ายคลึงกันภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิเรก แสสนธิ และคณะ (2566) ได้ศึกษาหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหลักธรรมาภิบาลสำหรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ กองทอง (2565) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมของผู้บริหารในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1. ครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผู้อำนวยการและครูที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ผู้อำนวยการและครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและเป็นรายด้าน 9 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนพุทธรักษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะของการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรส่งเสริม และรักษาไว้ ซึ่งมาตรฐานการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยครองตนอยู่ในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และการไม่เลือกปฏิบัติ โดยเห็นประโยชน์ขององค์กรเป็นสำคัญ คำนึงถึงการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา ควรมีการใช้กฎ ระเบียบในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และตัดสินผลการดำเนินงานด้วยความเป็นธรรม เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง รวมถึงชุมชน เข้าถึงการให้บริการของโรงเรียนอย่างแท้จริง เพื่อสร้างความเท่าเทียมและเสมอภาคในการรับบริการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้มีการแบ่งโครงสร้างการทำงาน ในองค์กรอย่างชัดเจน มีความเหมาะสม ตามความสามารถของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้บุคลากรสามารถ ใช้ความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของตนเอง ปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรสูงสุด อีกทั้งควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการกำหนดนโยบายของโรงเรียน รวมไปถึงการเสนอปัญหาและแนวทางที่สำคัญในการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมไปถึงมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี ประพฤติตนอย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบ ด้วยจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน

1.2 พัฒนาหลักความคุ้มค่าให้ทัดเทียมกับหลักธรรมาภิบาลด้านอื่น ๆ จากผลวิจัยพบว่าหลักความคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ จึงควรมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักความคุ้มค่าที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

สถานศึกษาให้แก่ผู้บริหาร เพื่อให้ผู้บริหารสามารถส่งเสริมให้บุคลากรและผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเกิดความยั่งยืนและมีประสิทธิผลในระยะยาว

2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งถัดไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

2.3 ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กรรณิการ์ การวงศ์ และปองภพ ภูจอมจิตร. (2566). แนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 10(3).

คำแพง พรหมพุทธา. (2560). การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. วารสาร มจร.อุบลปริทรรศน์. 2(2): 31-32.

ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. วารสารคณะครุศาสตร์.

ดิเรก แสสนธิ์ และคณะ. (2566). หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 6(5).

เบญจวรรณ กองทอง. (2565). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 11(1)

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประสิทธิ์ชัย โสดาวิจิต. (2558). พฤติกรรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 3(12): 189.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. (2542, 10 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 63ง. หน้า 26 – 27.

ลัดดาวัลย์ หงสนันท์และคณะ. (2558) พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคเหนือตอนบน. Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 8(1), 1310-1319.

ภาษาอังกฤษ

Yamane, T. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis* (2nd ed.). New York: Harper and Row.

Zaman, Khalid. (2015). *Quality Guidelines for Good Governance in Higher Education across the Globe*. Pacific Science Review B: Humanities and Social Sciences. 1(7).